

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

De lofzang van Elizabet

“En van waar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt”, Lukas 1:43

Er is rond het heilsfeit van Christus' geboorte veel gezongen. Ook de vrouw van de priester Zacharias, de oude Elizabet heeft dat gedaan en wel bij het bezoek dat Maria haar bracht.

Dan komt de Heilige Geest over haar en gaat zij zingen in diepe vreugde, van rijke zegen, in grote verwondering en met volle geloofszekerheid.

Terwijl Zacharias in ongeloof had gereageerd op de heerlijke tijding van de hemel mag er bij de jonge Maria en de oude Elizabet geloof zijn. Elizabet werd vervuld met de Heilige Geest, zoals ook later op de pinksterdag zou gebeuren. Dan gaan mensen van Gods grote werken spreken! Maria's groet aan Elizabet is meer dan een oppervlakkig 'goedendag' geweest. Zij viel als het ware met de deur in huis. Want waar het hart vol van is, daar stroomt de mond van over.

Je smart met een ander delen is goed: gedeelde smart is halve smart. Maar je vreugde met een ander delen, zeker die goede, geheiligde vreugde, dat brengt dubbele vreugde! Er gebeurt iets wonderlijks bij Elizabet. Het kind in haar schoot reageert op een wonderlijke manier. Het springt op, ook van vreugde. Hij brengt een eregroet aan zijn Koning.

De vreugde in de Heere laat zien hoe groot het uitzien, het verlangen naar de vervulling van de belofte was! Hier vervult God Zijn belofte dat Hij vreugdeolie schenkt voor treurigheid, Jes. 61. Waar God Zich een Waarmaker van Zijn beloftewoord toont, vervult een diepe vreugde het hart, het hart dat ook zo zuchten en tobben kan..

Elizabet roept uit: Gezegend zijt gij onder de vrouwen en gezegend is de vrucht uws buiks! Ze zingt van het grote voorrecht dat Maria ten deel valt en dat de beloofde Messias tot rijke zegen zal zijn. De Heilige Geest verlicht haar oog en daarom ziet zij de komst van de Zaligmaker als een grote, onverdiende zegen van Boven. Terwijl de aarde vanwege de zonde onder de vloek ligt, een rechtvaardige vloek, komt God desondanks met de grootste zegen, al beloofd in het paradijs. De engel had tot Maria gezegd: Gij hebt genade bij God gevonden! Gods zegen is altijd pure genade. Later zou duidelijk worden dat de Heere Jezus Zelf een vloek zou worden, opdat de verbondszegen tot jood en heiden komen zou, Galaten 3. Maar de oude Elizabet mag er door het geloof al iets van ondervinden.

Die diepe vreugde om Gods rijke zegen brengt altijd tot verwondering en aanbidding. Elizabet vindt niets gewoon

of vanzelfsprekend. Van waar overkomt mij dit?

Het is groot en onbegrijpelijk hoe goed God is! De zaligheid in Christus, ervaren in het geloof, maakt altijd klein en verwonderd. Dat doet de zelfkennis. Zelfkennis maakt het wonder een wonder! Elizabet zingt in een persoonlijk geloof: zij noemt Maria de moeder van haar Heere! Niet alleen de nog niet geboren Johannes erkent Maria's zoon als de Koning, ook zijn oude moeder! Zij laat zo zien dat ook zij uitzag naar de Koning, de Verlosser. Dat is immers het ware geloof: erkennen dat je een Redder nodig hebt, een Borg, een Middelaar, een Profeet, Priester en Koning!

Elizabet legt aan Maria uit wat Johannes deed toen Maria binnen kwam. Dat doet zij ter bemoediging van de jonge Maria, die voor een grootse taak stond en een leven van zelfverloochening. Elizabet spreekt haar moed in en spreekt daarom tot Maria in een blijde en volle geloofszekerheid. Ze spreekt als profetes in Gods Naam: zalig is zij die heeft geloofd! Ze ziet in eigen huis de gevolgen van ongeloof: haar man zwijgt in alle talen. Elizabet roept op tot een standvastig geloof, ook als het moeilijk mocht worden. Ze spreekt in een voluit werkzaam geloof haar jonge nicht Maria bemoedigend toe dat alle beloofde dingen aangaande de Zaligmaker zeker vervuld zullen worden!

Hoe wonderlijk en onmogelijk alles ook schijnt, het komt goed! Een rijke les voor de Kerk van alle tijden en plaatsen. Het werk van Christus zal triomferen. Hij zal een echte Zaligmaker zijn, Die zondaren niet zal teleurstellen. Hij zal ons met God verzoenen. Hij zal alle dingen herstellen. De vijanden zullen vergaan en allen die op Hem hopen zullen zeker thuis komen. Om daar eeuwig te zingen van Gods goedertierenheden.

Misschien zit u als een stomme Zacharias bedrukt terneer en kunt u niets anders doen dan uzelf beschuldigen van ongeloof en hardheid van hart. Maar dan zal een lied als dat van Elizabet het hart gaande maken en doen uitzien naar de opening van hart en mond.

Als we nu niets verstaan van wat er gebeurde in die wonderlijke ontmoeting tussen Elizabet en Maria, dan verstaat u eigenlijk niets. Dan ziet u wezenlijk niets van de diepte van onze verlorenheid en de genade van Gods reddend handelen. Dan hoop ik toch dat dit zo spoedig mogelijk zal veranderen en dat het in de weg van advent echt kerst zal mogen worden!

K. Hoefnagel

Wat dunkt u van de Christus?

De vraag boven dit stukje is de vraag waar alles om draait. Het staat er in de taal van de Statenvertaling. Eenvoudig gezegd: wat denk je van Christus? Wie is Hij? Nog persoonlijker: Wie is Hij voor jou? Hoe sta jij ten opzichte van Christus? Jongelui, het antwoord op die vraag is allesbeslissend. Dat antwoord zal bepalend zijn voor de plaats waar jij de eeuwigheid zal gaan doorbrengen. Zo staat het in Johannes 3:36 'Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem'.

God gaf Jozef dromen. Twee dromen met dezelfde profetische boodschap. Hij droomde over de taak die hij zal krijgen om de verlosser te zijn van zijn volk. Straks zal hij geen Jozef meer heten, maar Zafnath-Paâneah: 'redder van het volk'. Jozef heeft daar op dit moment nog niet alles van verstaan. Jakob ook niet en de broers evenmin. Maar ze hebben er toch wel iets van begrepen.

En juist daarom haatten ze hem des te meer. In vers 8 zeggen ze: *Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen en om zijn woorden.*

Zij haatten hem. Ten eerste omdat hij de lievelingszoon van Jakob was. Ze haatten hem ook omdat hij hun zonden doorvertelde. Maar hier haatten ze hem het meest om. Vanwege zijn taak als verlosser. Waarom? Wel, vanwege dat buigen. Ze hoorden dat hij in een droom gezien heeft dat zij voor hem zullen moeten buigen. En daarom haatten zij hem, omdat ze die boodschap haatten. Want ze wilden niet voor Jozef buigen.

Wat heeft dat ons te zeggen? Wel, zoals je weet gaat het in de Bijbel uiteindelijk altijd weer om de Heere Jezus Christus. *Onderzoekt de Schriften, want die zijn het die van Mij getuigen*, zo heeft Hij gezegd. Ook het leven van Jozef getuigt van Hem. Jozef lijkt in veel opzichten op Jezus. Hij is een type van Jezus.

De Heere Jezus vraagt in Mattheüs 22: *wat dunkt u van de Christus?* Geef daar eens antwoord op? Want in Gods

Koninkrijk draait het om deze vraag. Er zijn natuurlijk heel veel vragen te stellen. Kijk maar eens op refoweb bijvoorbeeld. Welke vertaling is de beste? Waarom moet een vrouw een hoed op in de kerk? Mag je met een ongelovige trouwen? Hoeveel verbonden zijn er? Welke kerk is de beste? Hoe lang moet ik bidden? Mag je naar films kijken? Enzovoorts enzovoorts. En ik kan niet zeggen dat het allemaal onbelangrijke vragen zijn.

Maar deze vraag moet bovenaan staan: wat denk jij van Christus? Want als je daar geen antwoord hebt, dan kun je een heel vroom refomeisje zijn geweest. En je kunt een ernstige refojongen zijn geweest. Maar je zult samen met atheïsten en moslims verloren gaan.

En hoe komt het dat we daar zolang omheen blijven draaien? En dat we wel ernstig willen zijn, en veel willen bidden, en goede boeken willen lezen, en ons willen inzetten voor de kerk en de vereniging enzovoorts. Maar dat we niet buigen voor Christus?

Dat komt omdat we geen zondaar voor God willen zijn. We willen wel als een ernstige jongen of als een serieus meisje zalig worden, maar niet als een totaal verdorven, goddeloos mens. De rijke jongeling ging bedroefd bij Jezus weg, want hij wilde niet als een bedelaar Christus volgen.

Maar je kunt alleen maar als een zondaar worden zaliggemaakt. Christus is alleen maar voor de goddelozen gestorven. En je kunt alleen maar als vijand met God worden verzoend.

En als je dat niet bent. Geen bedelaar bent. En geen zondaar. En geen goddeloze. En geen vijand. Dan zul je nooit voor Christus buigen. Dan zul je diep in je hart een afkeer hebben van een Christus-prediking.

De grootste vijandschap tegen Christus moeten we niet in de wereld zoeken. Jozef werd niet door de Kanaänieten gehaat, maar door zijn broers. Niet de Romeinen waren de vijanden van Christus, maar de Joden. Paulus werd niet door de Grieken het felst bestreden, maar door zijn collega-farizeeën.

De leer van vrije genade wordt het meest bestreden door de eigengerechtigde kerkmens. Omdat hij niet van genade wil leven. Hij zou álles willen doen om zalig te worden. Is het zo of niet? Als jij €100.000 zou moeten betalen om zalig te kunnen worden, je zou dag en nacht werken om het bij elkaar te krijgen, toch? Laten we vragen aan de Heere of Hij ons hart wil breken. Of Hij ons wil laten beleven wat we zijn. Dan wordt het een wonder dat er in de Bijbel staat: 'Vijanden worden met God verzoend, door de dood van Zijn Zoon!'

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Genesis 37:5

Ook droomde Jozef een droom, dien hij aan zijn broederen vertelde; daarom haatten zij hem nog te meer.

De Heere werkt middellijk. Dat staat in het Woord en we kunnen lezen hoe en waardoor de Heere middellijk werkt. Dit gebeurt niet omdat de Heere van de mid-delen afhankelijk is. God de Heere kan en vermag alles. Voor Hem is er niets te wonderlijk. Zijn extra- ordinaire werk is wonderlijk, treffend, doelgericht, zelfs heilzaam. Denk aan de ontvanging en geboorte van Jezus Christus. Welk een plaats heeft het naar de wil van de Heere in de prediking gekregen. De scheppende, de herscheppende Heere schakelt bij Zijn daden mensen in en geeft mensen die bij de middelen betrokken zijn wijsheid en kennis van zaken. Er zijn middelen voor de mensheid om te leven en om in leven te blijven. Vandaar dat we spreken van levensmiddelen voor het dagelijkse leven en in tijd van ziekte, korter of langer, geneesmiddelen. Welk een gave van God de Heere aan gevallen mensen, aan zondaren. Niet slechts buiten de kerk, maar ook in de kerk. Als middel op diverse terreinen of omstandigheden gebruikt de Heere dus mensen voor mensen. Zo ook in geestelijk opzicht. Het begint in de jeugdperiode thuis, op school, in de kerk, op de zondagsschool en niet te vergeten op de catechisatie. Laten we de zorg van de Heere die er in spreekt niet onderwaarden, maar steeds zien en het erover hebben met de jeugd. De Heere zoekt de jeugd. In de Schrift staat: Mijn zoon, Mijn dochter, geef Mij uw hart en laat uw ogen mijn wegen bewaren, Spr. 23:26. Voor jongeren is van belang het boek Spreuken biddend te lezen.

Prediking

Onder de middelen die de Heere gegeven heeft, nemen de genademiddelen een zeer belangrijke plaats in. Zelfs een onmisbare plaats. Woord en sacrament. Het Woord ligt onvernietigbaar op de wereld. Gods hand bewaart het. In veel talen is het te lezen en het vertaalwerk gaat door. De Heere staat

Gods werk in ons

DL V art. 14 (2)

voor Zijn werk in. Het gelezen Woord wordt gezegend. Het gepredikte Woord zal veelzijdig tot zegen zijn. Het accent valt op de prediking, de verkondiging van het Evangelie. Het is erg dat devaluering merkbaar is in de kerken. Dit komt in de eerste plaats door de predikers. De Schriftgetrouwheid, de Schriftgebondenheid, en dat van harte, behoort merkbaar te zijn in de prediking. Het heraut willen zijn van de Koning der koningen. De gezalfde Koning, Die was, is en blijft naar de wil en het welbehagen van de Vader. Voor het kanselwerk en het pastoraat is studeren nodig. De studentietijd geeft bagage. Wie zijn studietijd niet kan vergeten maakt in de praktijk daarvan dankbaar gebruik. Bijzonder voor de prediking. Die prediking komt elke week terug. Een opgaaf is het niet en zeker niet een zware belasting. Wel een opzien met bestrijding of aanvechting. Ook kan er de inleving van de onbekwaamheid zijn. De Heere laat dit beleven om te verstaan en zo te weten: zonder Mij kunt gij niets doen. Bijzonder in het Koninkrijk Gods komt het aan op algehele afhankelijkheid. Het vertrouwen op de Heere alleen.

Een prediker mag niet spreken wat de gemeente of leden zouden willen horen of graag zouden willen horen.

Daar staat niet los van wat gezegd is: eigen krachten te verachten wordt op Jezus' school geleerd. Het komt in de dienst van de Heere niet aan op eigen kracht of eigen inzicht. Wanneer er liefde is tot en zo verbondenheid aan de Heere, Zijn Woord, Zijn dienst en de gemeente om hartelijk te dienen, dan

staat het gebed voorop. Er is bijzonder biddend overleg met de Heere voor het werk op de zondag en opening van Zijn Woord, juist inzicht in het Woord, zodat de sprekende tekst, gezien als aanwijzing van de Heere, verklarend, toepasselijk mag zijn. Bijzonder is de studeerkamer een bidvertrek. Eigen leven wordt niet vergeten. Wat Johannes de Doper beleed moet de dienaar van nu kennen. Hij moet wassen en ik minder worden. Een rechte dienaar wil geen brievenbesteller zijn of lijken op een bezorger van goede bladen, maar een verkondiger van een goede boodschap. Die levensgerichtheid is er omdat de Zender er recht op heeft en het dienen er mag zijn voor de gemeente, voor ouderen en jongeren. Wat aan het begin van de ambtelijke loopbaan is, wordt bij het voortgaan op de baan niet minder, maar sterker en neemt bij het zicht op het einde niet af. Prekend het Woord, Schriftgebonden, Schriftgetrouw. Met helder inzicht in het Woord en het kennen van de heilige Drie-eenheid en Hun werk: Vader, Zoon en Heilige Geest. De verkondiging trinitarisch, naar dat de tekst dit vraagt met een bevindelijk, onderscheidenlijk element. Het laatste wordt niet gezocht omdat dit wordt gevraagd. Een prediker mag niet spreken wat de gemeente of leden zouden willen horen of graag zouden willen horen. Het mag ook niet de bedoeling van de prediker zijn een etiket te verwerven. Uitgesloten? 's Heeren dienaren willen afleren en aanleren door Woord en Geest. Voor eigen leven en het ambtelijk leven. Men gaat niet voorbij aan wat Paulus beleden heeft. Maar ik acht op geen ding noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelfen opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen en de dienst welke ik van de Heere Jezus ontvangen heb. De prediking dient onderscheidenlijk, op de juiste plaats en wijze, uit de tekst te spreken. De bekering tot God en het geloof in Jezus

Christus tot vergeving. Tot verzoening en zo het kennen van en het leven met een drie-enige God. Het gaat zo het leven beheersen, leiden en regeren. Alles wordt gedaan door Woord en Geest en daar staat God de Heere voor in. Hij, ja Hij alleen, is de Leermeester. Met welk een overtuiging, met welk een zekerheid, heeft Paulus geschreven aan de gemeente van Filippi, dat de Heere Zijn begonnen werk voortzet, in stand houdt en volvoert. Dit alles, en dat zegt de belijdenis terecht, doet de Heere door middel van de prediking. Elke gemeente mag de Heere wel danken een predikant te hebben die het zelf ook daarvan moet hebben en dit laat blijken. Prediker en gemeente hebben behoefte aan de Heere, aan Zijn werk.

Lezen

Nu is er naast het horen van het Woord ook het lezen en overleggen, overdenken. Het lezen van Gods Woord, een verklaring van een Schriftgedeelte, gebruikt de Heere als middel. Het lezen aan tafel staat daar niet buiten. Zeker mogen we andere gelegenheden niet overslaan. Maar het lezen aan tafel is een zeer belangrijk gebeuren. Het mag niet ontbreken. Is men alleen of met zijn tweeën dan kan het door de weeks aan tafel zijn verschillend zijn van gezinnen, door vertrektijd van huis of naar het werk. Gaat het om kinderen, dan is er bijzonder na de zeventiger jaren een andere situatie gekomen. Verschillende kinderen gaan 's morgen vroeg van huis, blijven over op school en komen in de namiddag naar huis. Hoe is het dan met de huisgodsdienst? De noodzaak van huisgodsdienst moet gezien worden. De ouders moeten de regels bepalen. Vader dient zich bewust te zijn dat hij priester is. Is hij thuis, dan dient hij zijn plichten te vervullen. Bijzonder het gebed en meelevendheid. Het komt voor dat hij door werkzaamheden van huis is. De dagtaak roept. Nu is het een zegen van de Heere dat de moeder er is. Haar plaats in en voor het gezin moeten we niet vergeten. Zij heeft een hartelijke, meelevende, die-nende taak van de Heere. Het moeder zijn, het moeder mogen zijn, is een gave van de Heere. Nu kan zij bij veel betrokken zijn. Er kan veel op haar aan komen. Bijzonder nu. Ik denk nog weleens aan de mannen, de jongens, die door werkzaamheden ongeveer een week van huis zijn. Hun beroep is door de Heere gegeven en daarom mag er thuis bijzonder om 's Heeren hulp en bijstand gevraagd worden. En waar het arbeidsterrein ligt, en de arbeidstijd is,

laat moeder met kind of de kinderen aan tafel uit de Bijbel lezen en bidden. Naar 's Heeren wil is zij priesteres. De kinderen dienen zich dit ook bewust te zijn. Naast het lezen in de Bijbel kan het gebed van moeder een steun zijn. De wetenschap dat moeder meeleeft en vader dit van verre ook doet, gaat door het kind heen. Dit geldt ook de soms bruisende jongen of het erg halsstar-rige meisje van 16 of 17 jaar. Laat het hardop bidden niet onderschat worden. Laat het niet nagelaten worden. Wordt er tegenop gezien, de Heere wil woorden geven. Het behoeft ook geen lang gebed te zijn. Indien nodig kan een contact met de predikant of ouderling veel doen. Wat is het pastoraal veld voor een predikant in samenwerking met ouderlingen groot. Maar het is rijk en een vreugde op dat veld te mogen werken. Het vraagt de predikant geheel, maar dat is niet erg. Maar zijn gezin? Zeker, er kunnen ziekten of zorgen zijn. Maar hoe mag het bij velen gaan. Klagen over drukte of over het veel van huis zijn, mag er niet zijn. Twee zaken dienen onthouden te worden. Men heeft het beroep naar gemeente x aangenomen met bijvermelding. Gaat het om thuis zijn, behalve voor een vergadering of bijzondere situatie, dan is men elke dag driemaal aan tafel present. Vrouw en kinderen komen echt niet tekort wanneer er een goede orde en regel is en niet het nalopen van alle recepties of aangelegenheden. Ook mag niet vergeten worden de werkring en werktijd van de broeders ouderlingen

en diakenen. In een gemeente boven de 400 is aardig wat te doen en de vrouwen staan af uit liefde tot de dienst. Soms van de ene week na de andere. Wat geschreven is, is een uitstapje. Het is jammer dat het nodig is. Het zou meer moeten leven ook in de wintertijd. Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot. De Heere beschaamt nooit. Het is Israëls God Die krachten geeft. Van Wie het volk zijn sterkte heeft. Hij geeft de moeden kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen krachten heeft (Jes. 40:29).

Overleggen

In artikel 14 wordt ook gewezen op het overleggen, het overdenken van het Woord. Het gepredikte Woord. Het mediteren erover. Vanzelf is daarbij betrokken wat men leest of zelf overdenkt. We lezen in Psalm 77 Ik zal de daden des Heeren gedenken, ja ik zal gedenken Uw wonderen van oudsher (Ps. 77:12). Gebeurt dit, dan is dit een goede, sterkende, verwonderende bezigheid. Men kent wat in Psalm 104:34 staat. Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn. Ik zal mij in de Heere verblijden. Overdenken doet veel. In de vorige eeuw werd in de middag- of avonddienst veel gebeden: Heere, laat ons het gehoorde Woord herkauwen zoals de reine dieren het doen.

M.C. Tanis

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 5 januari 2016.
Kopij graag binnen donderdag 17 december.

Aantal abonnees

Het stemt tot blijdschap en dankbaarheid dat ons abonnee aantal de laatste tijd een stijgende lijn vertoont. De Heere zegene de uitgave van ons blad.

Kerst en jaarwisseling

De beide Kerstdagen en de jaarwisseling liggen weer voor ons. De Heere geve gezegende dagen en sterke bijzonder allen die met sterven van geliefden en dierbaren te maken kregen.

AvH

GODS- BEELDEN

Laatst las ik een bericht met de constatering dat het Godsbeeld in de psychiatrie zich heeft gewijzigd. Men stelt zich God minder streng voor.

Het is belangrijk hoe we ons God voorstellen. Het is duidelijk dat we al heel snel eenzijdig denken over God. Men kan zich Hem voorstellen als een verterend vuur; men kan ook denken aan het bekende woord: God is liefde.

Het tweede gebod bewaakt het Bijbelse Godsbeeld. In de geloofsleer wordt gesproken over Zijn eigenschappen of Zijn deugden en volkomenheden. Dat God één is, wil zeggen dat Zijn eigenschappen niet onderling met elkaar in strijd zijn. Dat is bij ons, mensen, wel het geval. Wij kunnen verscheurd worden door tegenstrijdige gevoelens. Maar in God is geen strijd tussen bijvoorbeeld Zijn liefde en Zijn toorn. Het is een volkomen harmonie.

Mensen die gekweld worden door angst, kunnen al snel een verkeerd beeld van God ontwikkelen. Dat kan al plaats vinden in de opvoeding van onze kinderen. Kinderen kunnen bang (gemaakt) worden voor een God Die snel toorn. Een zekere preekstijl kan daaraan ook meehelpen.

Angst berust op een verkeerde voorstelling. Vrees heeft wel iets van een beven voor de Heere, maar deze vreze (des Heeren) is vergezeld van liefde. In de liefde is geen vrees of angst. Liefde berust op vertrouwen.

Maar angst is overmatige vrees. Deze wordt nog aangezet door zaken als de hel en het oordeel. Angst berust meer op een gevoel dan op echte kennis.

Iedere pastor zal wel eens te maken hebben gehad met mensen die absoluut geen oordeelspraak kunnen verdragen. Ze raken daardoor helemaal van hun stuk. Ze komen daardoor in een diepe put terecht, niet van geestelijke strijd, maar van psychische stress. Hoe hiermee om te gaan?

Men zou zich eigenlijk moeten verbazen dat er niet meer mensen van hun stuk raken als zij aan God en aan de eeuwigheid denken. Hoe men zich de Heere ook voorstelt, er is toch altijd reden tot vrees als we nog onbekeerd zijn. Als ons verstand ons al kan vertellen dat God kan toornen en dat Zijn toorn van ongekende kracht is, dan zouden we toch verwachten dat iedere hoorder van het Woord beeft voor God. Maar dat is niet zo, integendeel. Velen leven met hel en dood voor ogen zonder onrust. Deze houding wordt nog versterkt door de stelling dat een mens nu eenmaal dood is in zonden en misdaden. Dat betekent: we zijn van nature totaal ongevoelig voor het oordeel. We kunnen zodoende de meest ernstige preken vrij gerust weerstaan.

Ik meen dat men de leer van onze doodstaat op deze wijze verkeerd gebruikt. Zou een natuurlijk mens niet dodelijk verschrikt kunnen worden als hij hoort van Gods oordelen? Waarom wel bang als er een ziekte zich voordoet en waarom niet als men zijn Bijbel leest? God richt Zich ook op uw verstand! Bezin u daar op en denk erover na. Laten predikanten zich richten op het denkend vermogen van de hoorders.

Maar als het dan gebeurt dat angst mensen naar de keel vliegt, wanneer zij horen van het oordeel, dan zou men toch eerst naar de Heere moeten komen en daarna misschien, indien nodig, naar de psychiater. Deze kwaal is toch vooral geestelijk oplosbaar? Er is toch een Evangelie voor mensen in nood en er is toch de belofte dat de Heere ons

uit de benauwdheid zal uithelpen? Het is waar, als er echt sprake is van een psychiatrisch ziektebeeld, kunnen predikanten dat niet oplossen. Maar niettemin hebben zij wel de middelen in handen om mensen te leiden en bij te staan. De prediking moet en mag dan wel uitzicht bieden. Niet in die zin dat we moeten aansporen tot een oppervlakkig vertrouwen. Maar zo als het gaat in psalm 130: daar bevindt de dichter zich in de diepste nood en dat verandert niet, maar hij weet toch door redenen in de Heere buiten zichzelf op te klimmen tot ongekende hoogten.

Hij klim op tot een vaste hoop. Bij U is vergeving! Dat geeft verwachting. Het feit dat Christus gekomen is om het verlorene te zoeken, kan de gordijnen van de nacht wegschuiven en de zon doen doorbreken tussen de wolken heen. Is men dan al verlost? Nee, maar er is kennis van een verlossing buiten de mens, er is weet van een apotheek, die een geneeskrachtig middel heeft.

Ik sprak over het Godsbeeld.

We denken vaak dat God buiten Christus een verterend vuur is. Maar wat denkt u van Goddelijke eigenschappen zoals Zijn lankmoedigheid, barmhartigheid, goedertierenheid en liefde? Deze heerlijke deugden bestaan van eeuwigheid in God. Uit deze bronnen van goedheid is Christus voortgekomen toen Hij mens werd. In Christus worden ook al Gods deugden verklaard. Hij toont hoe streng God straft, als Hij moet lijden en sterven onder de last van Gods toorn tegen de zonde. Hij toont hoe diep Gods liefde is als Hij Zich ten offer geeft aan het kruis. In Christus ontmoeten al Gods deugden elkaar; ze kussen elkaar.

Buiten Christus om kunnen we geen goed Godsbeeld hebben. Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.

Ondanks dit alles zal het voorkomen dat zondaren angstige gestalten moeten doorleven. Hoezeer vormen zij het voorwerp voor een prediking, die weet te spreken van Gods ontferming in Zijn toorn (Hab. 3:2). Die ontferming nodigt uit. Maar ook Gods rechtvaardigheid. Het kan ook moed geven als we bedenken dat God niet een grimmige tiran is, maar dat Hij volkomen recht spreekt. En dat Hij daardoor trouw blijft aan Zijn Woord. De Heere is recht in al Zijn weg en werk!

P. Roos

De angst dat mensen verloren gaan... (1)

“De angst dat mensen verloren gaan, is bij mij niet zo sterk...”, zei onlangs een christelijke gereformeerde dienaar van het Woord. Hij liet het optekenen door een redacteur van een landelijk dagblad die deze woorden een plekje gaf in zijn verslag van het gesprek dat hij met deze dominee had. Zodoende namen velen er kennis van. In het artikel is niet merkbaar dat deze bewering met pijn of excuus wordt gedaan. Eerder is sprake van nieuw inzicht. Kennelijk past een dergelijke laconieke houding inmiddels binnen de ambtelijke verantwoordelijkheid van een evangeliedienaar. De vraag is wel of dit zich verdraagt met de ernst die we tegenkomen in het spreken van de Heilige Schrift en de belijdenis van de kerk.

Het waren twee interviewverslagen binnen één maand die ik vanwege de inhoud met elkaar in verband bracht. Samen vormen ze de aanleiding voor enkele artikelen in ons blad *Bewaar het Pand*. Het ene verscheen in het Reformatorisch Dagblad van 9 oktober 2015 en het andere was te lezen in het Nederlands Dagblad van 31 oktober. Ik begin met het eerstgenoemde.

Leunstoeltheologie

Dr. Stefan Paas is hoogleraar missiologie aan de Theologische Universiteit Kampen. Eerder was hij evangelisatieconsulent binnen onze kerken. Hij gaat regelmatig voor in de christelijke gemeente Via Nova in Amsterdam. Br. Paas bracht enkele maanden geleden een nieuw boek uit: *Vreemdelingen en priesters. Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. In een gesprek met Eunice Hoekman licht hij de inhoud van dat boek toe. Zijn stelling is dat veel christenen in Nederland zichzelf met de idealen van een verloren christelijke cultuur in de weg zitten. Wie probeert in deze seculiere samenleving anderen voor het evangelie van Christus te interesseren, zal veel teleurstelling ervaren. De mensen van nu zitten heus niet meer op de boodschap van de Bijbel

te wachten. Wie actief en bevlogen probeert te evangeliseren om de kerk weer vol te krijgen, maakt kans een trauma op te lopen. En wie het dan al lukt om één mens terug te brengen tot de dienst van de Heere, zal moeten constateren dat het statistisch niets voorstelt...

Paas kent deze ervaringen aan den lijve. Ook hij heeft zich met elan ingezet om jongeren en ouderen die van de kerk vreemd waren (geraakt), de weg terug te wijzen. Te denken dat we de kerk weer kunnen laten groeien, is naïef. “Voor veel mensen geldt dat ze gewoon niet geïnteresseerd zijn. Ze hebben nauwelijks nog formele bindingen met kerk en geloof, ook niet omdat het zo hoort of omdat het fatsoenlijk is.” Mede vanuit deze ervaring heeft br. Paas zich nader bezonnen op de opdracht van de kerk om een lichtend licht en een zoutend zout in de wereld te zijn. Hij komt tot een andere invulling van die opdracht. Minder gericht op de individuele bekering van zondaren. In zijn nieuwe boek zet hij die nieuwe visie uiteen.

“Maar het komt er wel op aan!”, zo reageert zijn interviewer. “Het gaat over mensen die verloren zijn als ze niet geloven.” De reactie van dr. Paas is als volgt: “Wat is dat voor goed nieuws: als je niet gelooft, ga je naar de hel? Dat is geestelijke chantage. Is het niet problematisch, dat je mensen laat focussen op hun eigenbelang – hun zielenheil en een veilig hiernamaals – en niet op Gods eer? (...) Het is niet aan ons om te bepalen wie verloren gaan en wie gered worden. Dat is wat ik noem: leunstoeltheologie, (...) negentiende-eeuwse opwekkingsevangelisatietheologie dat mensen in de hel komen tenzij ze Jezus persoonlijk aannemen. Orthodoxe protestanten denken vaak nog op die manier. Piëtistisch. Dat is niet meteen onzin of verkeerd, maar uiteindelijk is het Bijbels gezien te mager en in de praktijk niet werkbaar.” Aldus dr. Stefan Paas.

Zo’n zware stok achter de deur

Ik noemde nog een tweede interview. Het verslag daarvan was te lezen op de laatste oktoberdag – hervormingsdag dus. Hugo de Bruijne, redacteur van het Nederlands Dagblad, heeft hiervoor ds. Henk Mijnders van de kerk van Zwolle opgezocht. Dominee van een kerk met 3700 leden, één predikant en vijf pastoraal werkers. Het gesprek ging over veel. Over zijn opvoeding in Veenendaal, over homoseksuele stellen in de kerk, over de rol van het kerkverband en over de zekerheid van het heil.

Het blijkt in dit gesprek dat de Schriftbeschouwing van ds. Mijnders een wat andere is dan van ouds in onze kerken wordt beleden: de Bijbel als het onfeilbare en gezaghebbende Woord van God. Zijn visie getuigt van een meer dynamische opvatting aangaande de heilige Schrift. Ik citeer: “De Bijbel wordt het Woord van God op het moment dat Bijbelwoorden door jou zijn heengegaan en jij kunt getuigen: die woorden hebben mij beslissend veranderd. (...) Waarheid is een eschatologisch begrip. Wij zijn onderweg naar de waarheid.”

Zal het hiermee samenhangen dat ds. Mijnders ook anders is gaan denken over de eeuwige bestemming van de mens? Opnieuw enkele citaten. “Vroeger meenden we dat Jezus naar de aarde was gekomen om ons naar de hemel te brengen. Nu zeggen we dat het Evangelie zich allereerst op dit leven richt en zoeken we samen het Koninkrijk van God. (...) De hel als lijden dat nooit meer zal stoppen, is zo’n zware stok achter de deur. Dan kun je niet volhouden dat je God dient uit liefde. Dan is angst je diepste drijfveer. (...) De angst dat mensen verloren gaan, is bij mij niet zo sterk. ‘Verloren’ is in Jezus’ gelijkenissen dat wat je echt niet missen kunt: je penning, je schaap, je kind...”

J.M.J. Kievit

En men noemt Zijn Naam Wonderlijk

Jesaja 9:5

In de adventstijd willen wij iets doorgeven uit een adventspreek van Abraham, Hellenbroek (1658-1731). Hellenbroek studeerde in Leiden, werd in 1683 predikant te Zwammerdam, in 1691 te Zwijndrecht, in 1694 te Zaltbommel, in 1695 in Rotterdam tot aan zijn emeritaat in 1728. Hij overleed enkele jaren later.

Christus overtreft in afkomst alle aardse koningen. Dat komt uit in de Namen die hij draagt. Ook in de Naam Wonderlijk. Dit is een erenaam die alleen de Messias toekomt. Hierbij valt te denken aan de eeuwige generatie door de vader. Dit valt niet te begrijpen, maar kan alleen aanbeden worden. Hier is immers sprake van een Vader die niet eerder is dan Zijn Zoon. De Vader en de Zoon zijn eeuwig. Hier is sprake van een generatie zonder begin en zonder einde. Het is ook wonderlijk dat de Zaligmaker van eeuwigheid Zich bereid heeft verklaard Borg te zijn voor Zijn Kerk. Door Hem kan een onheilig zondaar weer met God verenigd worden. Zijn menswording en geboorte zijn wonderlijk. De Goddelijke natuur en de menselijke natuur in één Persoon verenigd: God geopenbaard in het vlees. Het is een onuitsprekelijk wonder dat Christus geboren is uit een maagd. Het is wonderlijk dat Hij Die de Eigenaar is van alles een armoedige opvoeding kreeg. Hij is wonderlijk in de uitoefening van Zijn profetisch ambt. Hij leerde als machthebbende en niet als de Schriftgeleerden. Zelfs Zijn vijanden moesten getuigen 'nooit heeft een mens also gesproken als deze Mens, Joh. 7:46. Hij was ook wonderlijk in Zijn macht: vele wonderen heeft Hij gedaan. Zieken werden genezen en doden opgewekt. Wonderlijk is Hij in Zijn dood. De Vorst des Levens sterft. Wonderlijk was de drie-urige duisternis, het scheuren van het voorhangsel in de tempel, het beven van de aarde, het splijten van de rotsen, het openbarsten van de graven en het levend worden van doden. Hij is wonderlijk in Zijn opstanding. Het leven dat Hij had afgelegd, neemt Hij weer op. Hij is wonderlijk in Zijn hemelvaart. Hij is wonderlijk in Zijn zitten aan de rechterhand van God. Hij is wonderlijk in het uitstorten van de Heilige Geest op de Pinksterdag. Hij is wonderlijk in het uitzenden van predikers in heel de wereld. Hij is wonderlijk in het uitbreiden en beschermen van Zijn kerk. De eigenlijke roepnaam van Gods Zoon is 'Jezus'. De naam 'Wonderlijk' en ook andere namen geven aan wat Hij is. De Zoon van God is alles wat in Zijn Namen ligt opgesloten. 'Men noemt Zijn Naam Wonderlijk' betekent dat Hij metterdaad 'Wonderlijk' is. Hij is niet alleen Wonderlijk in Zichzelf, maar zal ook als 'Wonderlijk' erkend worden. De Kerk van het Nieuwe Testament zal Hem als Wonderlijk erkennen. Zijn Naam zal als Wonderlijk in de wereld uitgedragen en verkondigd worden. Gods kinderen zullen die Naam onderschrijven. Christus is Wonderlijk in

wonderen en in macht. Het hart van Gods kinderen gelooft in de naam 'Wonderlijk' en de mond spreekt het uit. In de toepassing van de preek over de Naam Wonderlijk zegt Hellenbroek "Nu wij in de tijd van het Nieuwe testament leven, wat is het dan beklagenswaardig dat onze Jezus door zo weinig mensen in Zijn wonderlijkheid genoemd, geloofd en beleden wordt." Er zijn veel heidenen die nog nooit van Jezus gehoord hebben. Zij aanbidden hun afgoden. De Mohammedanen stellen Mohammed boven Jezus. De Joden erkennen Jezus niet. "Wat is er nog een anti-christendom op de wereld, dat niet alleen Jezus maar ook de Paus wonderlijk noemt en zich meer over een mens, dan over Jezus verwonderen." Kettters ontkennen alles wat wonderlijk aan hem is: Zijn eeuwige Godheid, Zijn Zoonschap van de Vader, Zijn menswording, de vereniging van de twee naturen in één Persoon, Zijn krachtadige verzoendood. Ook veel kerkmensen beleven niet wat er wonderlijk is in de Heere Jezus. "Zo zij al iets van het wonderlijke van Jezus weten, dan betreft dit maar de allereenvoudigste dingen die van Hem beleden worden; de meesten zijn zo onkundig alsof zij nooit van Hem gehoord hebben." De wereld verwondert zich over kleine dingen, maar niet over Jezus. Kerkmensen kunnen met hun verstand toestemmen dat Jezus wonderlijk is, terwijl zij het niet onderschrijven met hun hart. Jezus zal Zich wonderlijk vertonen in Zijn oordelen over Zijn vijanden. Gods kinderen hebben de plicht de wonderlijkheid van Jezus te belijden. Gods kinderen denken te weinig over de wonderlijkheid van Jezus en spreken er ook te weinig over. Doorzoek Gods Woord, kom getrouw naar de Kerk waar Jezus in Zijn wonderlijkheid wordt voorgesteld. Vertrouw op Hem Die Wonderlijk is. Roem en verheerlijk Jezus in al Zijn wonderlijkheid. In het hart van Gods kinderen leeft het verlangen dat ook anderen Jezus als Wonderlijk zullen kennen en belijden. "Daartoe moeten wij ook biddend werkzaam zijn, dat God die blinde ogen wil openen, om de wonderlijkheid van de Heere Jezus te zien, opdat also Zijn Naam groot gemaakt zal worden op de aarde."

A. van Heteren

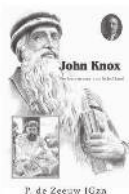
BOEKBESPREKINGEN

W. Schippers, De stroper. Als het geweten spreekt..., gebonden, 102 blz., € 13,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 9789461150707

Deel 45 van de Schippersserie is nu verschenen. Er zullen nog twee delen verschijnen, dan is de serie compleet. Het eigenlijke verhaal is maar kort, het eindigt op blz. 28 van het boek. Vervolgens wordt de levensloop van Willem Schippers beschreven. Dan volgt een bijdrage over Willem Schippers als schrijver. Daaruit blijkt dat er heel wat zaken uit zijn persoonlijke levensomstandigheden in zijn boeken zijn weergegeven en verwerkt. Het eerste boekje dat werd uitgegeven is het nu verschenen deeltje. Het telde maar 24 pagina's. Het boek eindigt met een overzicht van al de boeken die Willem Schippers geschreven heeft.

P. de Zeeuw JGzn, John Knox. De hervormer van Schotland. Gebonden, 172 blz., 14,95 euro (abonnementsprijs 9,95 euro), Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 9789461150844.

Het boek is bestemd voor 10 jaar en ouder. Het boek is samengesteld uit twee boeken van P. de Zeeuw over het leven van John Knox. De bewerker, M.J. Ruissen, heeft het laatste hoofdstuk van deel 1 weggelaten en een slothoofdstuk aan deel 2 toegevoegd. Het boek geeft een goed beeld van het leven en de arbeid van John Knox. John Knox werd predikant in St. Andrews. Maar een Frans leger veroverde deze plaats en John Knox wordt gevangengenomen. Als galeislaaf werd hij vastgeketend op de roeibank. John Knox mocht vast geloven dat hij weer terug zou keren in zijn gemeente. Zo is het ook gebeurd. Na twee jaar kreeg John Knox zijn vrijheid weer terug. Opnieuw kon hij preken in St. Andrews en later werd hij predikant in Edinburgh. John Knox had nooit het aangezicht van een mens gevreesd. Zonder aanzien des persoons heeft hij zelfs de koningin (Maria Stuart) gewaarschuwd. Hij kende ijver voor Gods eer, was trouw aan de reformatische beginselen en oefende de tucht uit. John Knox, de hervormer van Schotland, mocht van grote betekenis zijn voor de reformatie van het kerkelijke leven in Schotland.

Jannie Koetsier- Schokker, De verloren soldaat gevonden, gebonden, 84 blz., 6,50 euro, Uitgave Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-86-7.

Een jongen van 17 jaar wil zelf uitmaken hoe hij leeft en gaat in militaire dienst. Hoe het verder met hem afloopt wordt in dit verantwoorde boekje weergegeven. Het is een ontroerend en waargebeurd verhaal. Geschikt voor kinderen vanaf 9 jaar.

Andrew Gray, De verborgenheid van het geloof ontsloten, 142 blz., gebonden, 15,90 euro, uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-70-331-2727-4.

Andrew Gray (1633-1656) werd op jonge leeftijd in 1653 predikant in het Schotse Glasgow. Hij diende de gemeente tot aan zijn overlijden. Het nu verschenen boekje bevat zes preken naar aanleiding van 1 Johannes 3:23 'En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus.' De vertaling gaat terug op een uitgave uit 1715 gedrukt in Glasgow. Deze uitgave bevatte negen preken: zes over 1 Johannes 3:23, twee over Hebrëeën 2:3 en één over Psalm 89:49. Omdat deze preken niet aansloten bij het thema van de verborgenheid van het geloof zijn ze niet in dit boek opgenomen. Het boek bevat wel een inleiding door twee collega's van Gray: Robert Traill en John Stirling. Veel goede dingen kwamen we tegen bij het lezen van dit boek. In de tweede preek besteedt Gray veel aandacht aan het verschil tussen het ware geloof en het tijdgeloof. Op blz. 49 lezen we: "Ten tweede. Ook dit verschil is er tussen deze twee: het tijdgeloof neemt Christus aan als Zaligmaker, tot rechtvaardigheid, naar het neemt Christus niet aan als Vorst, en tot heiligmaking. Het rechtvaardigmakende geloof echter neemt Christus niet alleen als Zaligmaker aan, maar ook als Vorst. Salomo kwam erachter wie de ware moeder van het kind was doordat zij die niet de moeder van het kind was, het wilde laten doorsnijden. Dan kunnen we zeggen dat zij die Christus in Zijn ambten willen scheiden, er blijk van geven dat ze niet behoren tot degenen die werkelijk deel gekregen hebben aan de aanneming tot kinderen. Dit wordt ook enigszins aangeduid in Johannes 5 vers 66. Daar verlieten Hem velen die Zijn discipelen waren – mensen die eens geloofden – omdat Zijn gebod moeilijk was: deze rede is hard, wie kan dezelve horen? Het is zeker dat het voor een christen een grotere moeilijkheid is om Christus als Vorst aan te nemen dan als Zaligmaker. Immers, daarin moet hij zich volkomen aan Christus overgeven, om daar nooit meer op terug te komen. O, dat u een dusdanig zicht op Christus zou krijgen, dat u ertoe gedrongen werd om voor Hem uit te roepen, en dat zonder vleierij: Waarlijk, ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht! Heeft Hij nooit uw hart genomen met één van Zijn ogen, met een keten van Zijn hals? Geloof me, zij die Hem zien, geloven dat Zijn geboden niet zwaar zijn." We lezen op blz. 50 "Zijn er niet sommigen – misschien wel hier – die menen werkelijk te geloven, maar die toch nooit enigermate hebben gebeefd onder de ontdekkende en veroordelende kracht van de Wet? Zou het niet iets raadselachtigs zijn als een vrouw zou baren zonder weeën? En zou het dan in het christelijk geloof niet iets raadselachtigs zijn als iemand zou geloven voordat hij de smarten van de nieuwe geboorte had ervaren? Ik ben bang dat velen onder ons de godsdienst zomaar hebben opgepakt." Tenslotte nog enkele regels van blz. 60 "Wij willen dat u zult weten dat er nu een liefelijke overeenstemming tot stand gebracht wordt tussen Mozes en Christus, tussen de Wet en het Evangelie. De Wet brengt ons tot Christus als Zaligmaker, en Christus brengt ons weer terug naar de Wet als regel voor onze wandel, waaraan wij ons hebben te onderwerpen."

Samuel Rutherford, Zijn genade zij met u. Een selectie uit de brieven, gebonden, 128 blz., euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2739-7.

Samuel Rutherford leefde van 1600-1661. Hij heeft meer dan 350 brieven geschreven. Hij schreef niet alleen brieven aan hooggeplaatste personen, hij schreef ook aan mensen van geringe afkomst. In 1674 verschenen de brieven van Rutherford voor het eerst ook in het Nederlands, vertaald door Jacobus Koelman. S. Houtekamer heeft een selectie uit de brieven van Rutherford samengesteld en voorzien van aantekeningen over het leven van de geadresseerden. In het voorwoord lezen wij het volgende: "Rutherford was een vaardig schrijver. Wanneer zijn hart overvloedde van liefde tot Christus, schreef hij soms vele brieven op één dag. Hij bezat de gave om in een paar regels uitdrukking te geven aan zijn diepste gevoelens. Zijn brieven zijn vol leven en warmte. Hij weet treurenden te troosten, vermoeiden te bemoedigen en bovenal goed van Christus te spreken. Al zijn brieven leiden altijd naar Christus en Zijn gerechtigheid." Toen Rutherford verbannen was naar Aberdeen schreef hij ondermeer het volgende (blz. 112 en 113): "Ik sta op zo'n goede voet met Christus en word zo vriendelijk door Hem onthaald als een verbannen, verdrukte gevangene van Christus maar te beurt kan vallen. Ik ben nog steeds welkom in Zijn huis. Hij kent mijn kloot, en Hij laat een arme vriend binnenkomen. Onder deze zwarte, ruwe boom van het kruis van Christus, heeft Hij mij dronken gemaakt met Zijn liefde. Hij heeft mijn hart met Zich meegenomen naar de hemel. Moge hij het lang en goed in Zijn bezit houden. Ik zou niet graag Christus willen ruilen voor al de vreugden die een mens of een engel naast Hem zou kunnen uitdenken. Wie heeft zo'n reden om met eerbied over Christus te spreken als ik? Christus is Koning over

*Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen;
Men loof' Hem vroeg en spâ;
De wereld hoor', en volg mijn zangen,
Met Amen, Amen, na. (Ps. 72 : 11 ber.)*

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Rijnsaterwoude heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van ouderling

M. van Vliet

In de leeftijd van 70 jaar

Vele jaren heeft hij onze gemeente, met de liefde van zijn hart, zeer getrouw gediend in het ambt. Wij gedenken zijn werk in dankbaarheid. We bidden en wensen mw. Van Vliet, de (klein)kinderen en verdere familie de ondersteunende nabijheid van de Heere toe. Hij heilige deze roepstem aan onze harten.

De kerkenraad voornoemd

alle kruisen en Hij heeft van Zijn heiligen kleine koningen gemaakt onder Hem. Hij kan rijden en overwinnen op zwakkere lichamen dan ik heb (als er al zwakkere kunnen zijn) en Zijn paard zal niet vallen of struikelen...O, de diepten van de liefde van Christus! Zij is niet te peilen. Och, of deze blinde wereld Zijn schoonheid eens mocht aanschouwen. Als ik met Hem wil afrekenen voor Zijn weldaden aan mij bewezen, dan moet ik in verwondering stilstaan en als een arme schuldenaar, die niets heeft om te betalen, weggaan. Vrije vergiffenis is de betaling. Ik zou willen dat ik Hem hoog zou kunnen verheffen, want Zijn liefde heeft mij krank gemaakt en ik zou sterven als ik Hem niet echt in bezit zou krijgen." Philpot oordeelde als volgt over de inhoudsvolle brieven van Rutherford: "Welk een gewicht en kracht spreekt eruit! Hoe zwak en pover is vergeleken hiermee al onze prediking."

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

HEIDELBERG & DORDRECHT

**Is de DOOP GELIJKTIJDIG
DE WEDERGEBOORTE?**

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Daarom wil de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht de WAARHEID weer terugbrengen in de Duitssprekende landen.

Zie onze website www.svvhd.org voor informatie.
Of bel 0345 - 58 08 10, ook voor een presentatie.

Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.

Begravenisonderneming **De Jongh**

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 611154

Papendrecht
078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

25 JAAR
WARRING
KLEDING

Passend gekleed

Als ambtsdrager wilt u graag goed en passend gekleed zijn. Warring kleding, met een ruime collectie kostuums, overhemden en stropdassen helpt u graag bij het maken van uw keuze. Kleine aanpassingen zijn geen probleem en worden door onze coupeuses snel uitgevoerd.

Openingstijden
Dinsdag - zaterdag van 9.30 - 17.30 uur
Vrijdag koopavond

Burg. Lodderstraat 52, 4043 KM Opheusden, T 0488 - 44 20 00
Bruinehorst 23, 6744 PA Ederveen, T 0318 - 57 81 10

Om Sions Wil

NIEUWE KINDERBOEKEN!

HIZKIA
Koning van de zonnepijler
€9,95

Herziene herdruk uitverkochte delen serie 'Die eenvoudigen wijsheid leert'
Ada Schouten - Verrips

Bekijk de complete catalogus 2015-2016
via www.oswboeken.nl

UITGEVERIJ OM SIONS WIL | T. 078-6930083 | WWW.OMSIONSWIL.NL

Project 2015-11
Steun een evangelist!
Voor €25 per week kunnen zij hun werk doen

Evangelisten trekken er dagelijks op uit.
Zij hebben **uw steun** hard nodig.

Voorlichting over het werk van Bonisa? info@bonisa.nl

Uw gift online via onze website
www.bonisa.nl of op rekening:
NL59 INGB 0003 1555 32

Bonisa
ZENDING

Doorgeven van het Woord!

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E.a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E.pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

Een roep uit Malawi

Help de allerarmsten!

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church in Malawi.

Timotheos

Adopteer:

- student	€ 20,-	p/maand
- (wees)kind	€ 12, ⁵⁰	p/maand
- groep kleuters	€ 10,-	p/maand

Meld u aan als donateur en schenk een gift.

banknr. NL57RAB001614.85.502 t.n.v. Stichting Timotheos,
info@timotheos.nl

www.timotheos.nl of bel 0522 461524

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen

ds. A.T. van Andel | prof. dr. A. Baars | ds. G. Beens | ds. J. van Belzen
dr. R. Bisschop | ds. J.G. Blom | ds. J. den Boer | ds. A.J. Britstra
drs. T. Dorresteyn, huisarts te Ederveen | dr. W. Fieret | ds. E. Hakvoort
ds. D. Heemskerk | prof. dr. W.J. op 't Hof | ds. A. Schot | ds. A.C. Uitslag
ds. K. Veldman | ds. A. Vlietstra | mr. L. Vogelaar

”Dankzij het RD blijft zendingswerk
in mijn gedachten en gebed”

ACTIE

het RD 2 weken
gratis

Probeer vrijblijvend het Reformatisch Dagblad **gratis!**

Ga naar www.proefweken.nl/bewaarhetpand

Reformatisch Dagblad Weet waar u voor staat.

